

- §16b-miljøtilladelse til
Glasergård
Nybrovej 54
3760 Gudhjem

Kolofon: Bornholms Regionskommune; februar 2022
Journalnummer: 09.17.21P19-0010
Udarbejdet af: Center for Natur, Miljø og Fritid
Sagsbehandler: Helle Thers/Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag: Geodatastyrelsen

§ 16 b TILLADELSE

til

Glasergård

Nybrovej 45, 3760 Gudhjem

Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16 b, stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen den 24. februar 2022.

DATABLAD

Titel:	§ 16 b tilladelse til Glasergård
Tilladelsen omfatter:	Produktion af kødkvæg og heste. Produktionsareal: 708 m ² i 2 staldafsnit
Dato for tilladelse:	24. februar 2022
Ejendom/husdyrbrug:	nybrovej 54, 3760 Gudhjem
Matrikelnummer og ejerlav:	30a Østerlarsker m.fl.
Ejendomsnummer:	4000027439
CVR-/P-nummer:	30424948 / 1013277040
CHR-nummer:	84650
Ejer, ansøger og driftsansvarlig:	Lene Andersen, Nybrovej 54, 3760 Gudhjem
Kontaktoplysninger:	Tlf. 29650471; e-mail: glasergaard.hereford@gmail.com
Konsulent:	Elisabeth Falk, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Rønnevej 1, 3720 Aakirkeby
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid, Skovløkken 4, Tejn, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf. 5692 0000; e-mail: nmf@brk.dk ; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse	4
1 Ikke-teknisk resumé	6
2 Tilladelsen med vilkår	7
2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1.....	7
2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	8
2.3 Vilkår for driften	8
2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	11
2.5 Retsbeskyttelse	12
2.6 Offentlighed	12
2.7 Klagevejledning	12
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	14
3.1 Bygninger og faste afstandskrav.....	14
3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet	17
4 Husdyrproduktion og reststoffer	19
4.1 Husdyrhold og staldanlæg	19
4.2 Produktion, opbevaring og håndtering af husdyrgødning	21
5 Ressourceforbrug	22
5.1 Foder og foderopbevaring.....	22
5.2 Vand	22
5.3 Energi.....	22
5.4 Diverse hjælpestoffer	23
6 Reststoffer	23
6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand	23
6.2 Affald	24
7 Gener fra husdyrbruget	25
7.1 Lugt	25
7.2 Støj og rystelser	26
7.3 Støv	26
7.4 Lys.....	27
7.5 Fluer og skadedyr	27
7.6 Transport.....	28
8 Ammoniaktab og naturpåvirkning	28
8.1 Ammoniakemission	28

9	Mulige driftsforstyrrelser og uheld	34
10	Egenkontrol og dokumentation	35
11	Samlet vurdering	36
12	Bilag	37
	Bilagsoversigt:	37
	Bilag 1. Produktionsareal ansøgt	38
	Bilag 2. Beredskabsplan for Glasergård	39

1 IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Lene Andersen ansøger hermed om husdyrtilladelse i henhold til husdyrbruglovens § 16 b til et hold af Herefordkvæg, og et mindre hold af jyske heste på ejendommen Glasergård, Nybrovej 54, 3760 Gudhjem.

På Glasergård er der i nudrift intet dyrehold – denne miljøtilladelse muliggør at eksisterende bygninger på Glasergård huser produktion af kvæg og heste.

Det samlede produktionsareal udgør alt 708 m². Der foretages ingen ændringer af gødningsopbevaringsanlæg.

Husdyrgødningen fra produktionen opbevares på eksisterende møddingsplads på ejendommen eller i markstak.

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens § 16 b og er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgoedkendelse.dk (skema nr. 210434).

Staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed og naboskel.

I ansøgningen er der foretaget beregninger der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldene og omkringboende overholdes.

På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften forventes produktionen desuden ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbipasserende i form af støv, støj og rystelser, lys, transport eller forekomst af skadedyr. Tilsvarende vurderes husdyrbrugets brug af ressourcer (herunder foder, energi og vand) samt håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakudledning fra produktionen og dennes påvirkning af omkringliggende naturområder. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturområder i området.

Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget inkl. gødningslager beregnes til i alt 465,1 kg NH₃-N pr år. Størrelsen af det ansøgte produktionsareal er 708 m² med en beregnet ammoniakfordampning under 750 kg NH₃-N pr år. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne om tilladelse efter § 16b i husdyrbrugloven uden BAT-krav. Idet den samlede emission fra anlægget ikke overskrider 750 kg N/ha/år skal der således ikke tages stilling til BAT, jf. Husdyrbruglovens § 27, stk. 2.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

2 TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette afsnit beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har vurderet, at der i henhold til de gældende regler¹ kan meddeles tilladelse til produktionen af kødkvæg og heste på husdyrbruget Glasergård, Nybrovej 45, 3760 Gudhjem, matr.nr. 30a Østerlarsker m.fl. Tilladelsen omfatter produktion af kødkvæg og heste i det eksisterende staldanlæg inkl. gødningsopbevaringsanlæg og øvrige driftsbygninger. Det samlede produktionsareal udgør 708 m².

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er projektet omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra husdyrbruget beregnes til mindre end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilladelsen meddeles derfor efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen, bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering – se de følgende afsnit 3 - 10.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med de stillede vilkår i nedenstående Afsnit 0 og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse. Vilkårene er gældende fra det tidspunkt, hvor tilladelsen tages i brug, med mindre andet fremgår af tilladelsen.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mindre end 750 kg NH₃-N pr. år, er der i henhold til Husdyrbruglovens § 27, stk. 2 ikke redegjort for husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved godkendelse af kvæg- og hestehold på Glasergård efter stipladsmodellen i forhold til den nuværende lovlige produktion på Glasergård (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 760 af 30. juli 2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Desuden bekendtgørelse nr. 1595 af 06. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

På ejendommen Glasergård, Nybrovej 54, 3760 Gudhjem matr.nr. 30a Østerlarsker m.fl. ønskes drivet med et hold af Herefordkvæg, og et mindre hold af jyske heste. Driften er ekstensiv, og Herefordkvæg hører til de hårdføre kvægracer, som er velegnet til at gå ude hele året.

Herefordkvæg udvikler en tyk vinterpels og får det nemt for varmt inden døre. Staldbygningerne på Glasergård bruges derfor som en form for læskur, således at alle dyr kan søge læ og ly på et strøet leje i vinterhalvåret. Behovet for læskur er reelt meget lille, og dyrene foretrækker at være udendørs. Fodring af køer og kalve foregår hele året udendørs. Kvæget har adgang til staldene i vinterhalvåret, men ikke i sommerhalvåret. I sommerhalvåret kan dyrene søge skygge i den naturlige bevoksning.

Ungtyre og kvier holdes på stald 3-4 måneder om vinteren.

Husdyrholdet kommer til at bestå af Herefordkvæg og jyske heste på dybstrøelse. Der søges til flexgruppe – således at der lovligt kan opstaldes alle kvægtyper, heste, får og geder på dybstrøelse.

Der foretages ingen ydre eller indre ændringer af det eksisterende bygningsæt.

Husdyrgødningen udgør en mindre mængde dybstrøelse i de måneder, hvor kvæg og heste har adgang til staldene. Dybstrøelses muges ud og lagres på møddingsplads eller i markstak. Dybstrøelse køres ud direkte fra stalde, og fra mødding/markstak.

På Glasergård er der i nudrift ingen dyr. Ansøgt drift udgør produktionsareal på i alt 708 m².

Produktionen ønskes godkendt efter den nye husdyrregulering fra 2017 (stipladsmodellen).

Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har modtaget ansøgningen om miljøtilladelse til Glasergård gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) første gang den 25. september 2019 (skema nr. 210434). Kommunen har efterfølgende modtaget rettelser til ansøgningen - senest den 2. februar 2022 - og har afgjort sagen på baggrund af version 3 af ansøgningskemaet.

Ansøger ejer og driver ikke andre ejendommen, hvor Glasergård således ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

2.3 Vilkår for driften

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkaarne er krav, som stilles for at fastholde forudsætningerne for tilladelsen og, som er med til at sikre, at der ikke opstår væsentlig virkning på miljøet eller væsentlige gener.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om evt. planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

2.3.1 Indretning og drift

---

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

- På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelses vilkår.

2.3.2 Information om ændringer

- Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
- Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

2.3.3 Produktionsarealets størrelse i m² staldsystemer, dyretyper (+ evt. teknologi)

- Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal indrettes i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Stald I	Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse	557
Stald II	Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse	151
I alt			708

2.3.4 Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper og m² overfladeareal)

- Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Beholder	Gødningstype	Miljøteknologi	Kapacitet, m ³	Overfladeareal (m ²)
Møddingsplads	Dybstrøelse	Ingen	338	175
Opsamlingsbeholder	Møddingssft	Ingen	50	28

- Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.

2.3.5 Håndtering af husdyrgødning

- Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.
- Kompost må opbevares i marken hvis tørstofprocenten er mindst 30 pct. for ethvert delparti. Dybstrøelse vurderes normalt kompostlignende, hvis det har henligget i en stald i 3-4 måneder i gennemsnit
- Der må i højst 12 måneder oplagres kompost samme sted i marken, og der må ikke placeres markstakke samme sted igen før efter 5 år. Placeringen skal til en hver tid leve op til gældende afstand krav i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- Der skal føres årlige optegnelser over markstakkerne. Optegnelserne skal omfatte oplysninger om oplagingsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort.
- Oplaget af kompost skal overdækkes med et tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udlægning.

2.3.6 Ammoniakreducerende virkemidler (optaget på MST's teknologiliste)

Afgræsning/udegående dyr

14. Dyregruppen (Alle kvægtyper, heste, får og geder på dybstrøelse) skal være udegående minimum 4 måneder årligt.

2.3.7 Affald

---

15. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
16. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
17. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

2.3.8 Lugt

---

18. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
19. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

2.3.9 Støjkloder

---

20. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningssparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

21. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
22. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
23. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

2.3.10 2.3.8 Vilkår vedr. støv

---

24. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal

2.3.11 Vilkår vedr. skadedyr

---

25. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk).
26. Ved eventuelle fluegener hos naboer skal bekæmpelse foretages på tilsynsmyndighedens forlangende og efter en forudgående godkendt plan.
27. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levedmuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

2.3.12 Vilkår vedr. oplag af olie

---

28. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
29. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtag.
30. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
31. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.3.13 Uheld og risici

---

32. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
33. Der skal foreligge en beredskabsplan for Glasergård, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
34. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse (dvs. den 24. februar 2028), jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne tilladelse ikke omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når det konstateres, at det tilladte faktisk er gennemført inden fristens udløb, jf. § 54, stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttel-

se forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

2.5 Retsbeskyttelse

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 24. februar 2030.

Tilladelser efter § 16 b skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til husdyrbruglovens § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

2.6 Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Skriftlig orientering om ansøgningen blev den 2. februar 2022 sendt til naboerne til Glasergård. Naboer er i denne sammenhæng defineret som ejere af ejendomme, som matrikulært grænser op til Glasergårds matrikler, samt ejere og beboere inden for den beregnede konsekvenszone for lugt (162 m fra beregnet lugtcentrum for staldene). Desuden er udkast til afgørelse blevet sendt til ansøger.

Der blev givet en frist på 3 uger frem til og med den 23. februar 2022 til at kommentere ansøgningen/udkastet. Kommunen modtog ingen bemærkninger.

Offentliggørelse

Tilladelsen er den 24. februar 2022 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside <https://www.brk.dk/Sider/Forside.aspx>. Samtidig er en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har anmodet om underretning i henhold til husdyrbruglovens §§ 61 eller 62, samt klageberettigede myndigheder, organisationer og råd blevet orienteret om afgørelsen.

2.7 Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Endvidere kan en række myndigheder og råd samt lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den 24. marts 2022, dvs. 4 uger fra den 24. februar 2022, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen digitalt gennem Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal, inden klagefristen udløber. Links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk> eller på www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på klageportalen med NemID. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre

du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

3 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette afsnit beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

3.1 Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse af eksisterende bygninger

Glasergård er en ældre firlænget gård, hvor stuehus og de to staldbygninger er ældre fuldmurede bygninger, og bygningen ud mod Nybrovej er en nyere maskinlænge, som anvendes som foder- og halmlænge

Staldene har tidligere været svinestalde. Der har ikke været dyrehold på ejendommen de seneste år.

I nudrift og 8-årsdrift er produktionsarealet derfor 0 m², mens det i ansøgt drift udgør 708 m². Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer i ejendommens stalde. Der foretages ligeledes ingen ændringer af gødningsopbevaringsanlæg.

Figur 1. Bygningsanlæg på Glasergård

Figur 2. Skråfoto Glasergård med omgivelser (grøn cirkel angiver Glasergård). Skråfoto, som indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering – foto fra 10. maj 2021.

Afstandskrav i henhold til §§ 6 og 7 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning

Glasergård er beliggende i landzone i et særligt værdifuldt landbrugsområde. Nærmeste byzone er Østermarie ca. 2,6 km øst for Glasergård. Det nærmeste sommerhusområde er beliggende ved Bølshavn ca. 5,8 km øst-nordøst for ejendommen. Nærmeste samlet bebyggelse er ved Østerlars ca. 826 m vest for Glasergård. Nærmeste enkeltbeboelse uden for samlet bebyggelse uden landbrugspligt er beliggende ca. 137 m vest-sydvest for Glasergård. I området omkring Glasergård er der ingen områder i landzone, som i lokalplaner er udlagt til boligformål, blandet bolig inden for 1 km fra Glasergård. Nærmeste lokalplan er Bornholms Middelaldercenter beliggende ca. 2 km nordvest for Glasergård.

Grænsen for Natura 2000-området "Randkløve Skår" ligger ca. 2,7 nordøst for Glasergård og grænsen for Natura 2000-området "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne" ligger ca. 3,7 km syd for Glasergård. Inden for området findes ammoniakfølsomme naturtyper, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt, samt § 3 beskyttede heder og overdrev. Disse naturtyper er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, defineret som heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, er et overdrev beliggende ca. 3,8 km syd for ejendommen.

Opmålingerne, som fremgår af nedenstående, er foretaget til nærmeste staldafsnit. Tilsvarende er afstande til kategori 1- og kategori 2-natur opmålt.

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6 og § 7

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrugloven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Østerlars)	826 m	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. (Lokalplan 08-02 Middelaldercenter)	2,0 km	50 m
Nabobeboelse	137 m	50 m

(Nybrovej 54)		
Ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-området Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne)	Ca. 3,8 km	10 m
Ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder (Beskyttet overdrev ved Risen)	Ca. 1800 m	10 m

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning

Table 2. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 8 i husdyrbrugloven)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (enkeltindvinder)	59 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (vandværk/boring)	1211 m	50 m
Vandløb og dræn	185m	15 m
Søer > 100 m ²	125 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	30 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>500 m	25 m
Beboelse på ejendommen	8 m	15 m
Naboskel	67 m	30 m

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune konstaterer, at stalde og anlæg til husdyrgødning overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Vilkår

Det fremgår af §8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning, at for hvert enkelt nybyggeri af stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg skal det kontrolleres, om husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1, er overholdt. Reglen gælder kun nybyggeri og anlæg, der undergives væsentlige til eller ombygninger, herunder f.eks. ombygning fra ko- til svinestald. Reglen gælder ikke ved reparation eller renovering af eksisterende anlæg.

Der er tale om genoptagelse af husdyrproduktion i eksisterende bygninger uden der foretages væsentlige ændringer i bygninger på Glasergård, hvorfor afstandskravet på 15 m til beboelsen på ejendommen ikke er et krav.

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Glasergård ligger mindre end 3 km fra nordøstkysten og dermed indenfor kystnærhedszonen (3 km). Anlægget ligger udenfor strandbeskyttelseslinjen (300 m).

Fra staldanlægget er der mere end 300 m kirkebyggelinje (300 m) og fredet område. Der er ca. 250 m til nærmeste fortidsminde med beskyttelseslinje (100 m). Til nærmeste sø med beskyttelseslinje, Bastemosen ved Segenvej er der ca. 4,4 km. Ingen bornholmske åer er pålagt å-beskyttelseslinje.

Nærmeste vejbyggelinje er langs hovedvejen (Nybrovej) ca. 10 m fra anlægget.

Der er udpeget et lavbundsområde ca. 3 km nord for staldanlægget på Glasergård.

Nord (90 m) for staldanlægget ligger en § 3 beskyttet eng. Nærmeste beskyttede jord- eller stendige er placeret ca. 90 m vest for staldanlægget.

Området omkring Glasergård er i Bornholms Regionskommunes Kommuneplan 2020 udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Glasergård er beliggende inden for et kulturmiljøområde, som er udpeget i Kommuneplan 2020 – der er tale om et gravflet 175 bevaret grave. Projektet op Glasergård medfører ikke ændringer som vil forårsage jordarbejde.

Glasergård ligger uden for arealer, som i kommuneplan 2020 er udpeget som særligt naturområde, interesseområde for natur, landskab og økologiske forbindelser, geologisk interesseområde eller til formål knyttet til rekreation og fritid.

Nærmeste beskyttede naturareal er en eng placeret 90 m nord for ejendommen. I en afstand op til 1.000 m fra ejendommen er der 18 små beskyttede søer/vandhuller.

Anlæggets er placeret i forhold til forskellige byggelinjer og andre relevante udpegninger er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste staldbygning	Berøres Glasergård
Skovbyggelinje (300 m)	Inden for Skovbyggelinje*	Nej
Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m)	Ca. 250 m	Nej
Strandbeskyttelseslinje (300 m)	Ca. 2,5 km	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (150 m)	Ca. km	Nej
Kirkebyggelinje	Ca. 1,3 km	Nej
Vejbyggelinje	Ca. 10 m	Nej
Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000	Ca. 2,7 km	Nej
Beskyttede naturområder (§ 3-områder)	Ca. 90 m	Nej

Lavbundsområder	Ca.2,8 km	Nej
Fredede områder	Ca. 1,3 km	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger (som er registreret)	Ca 90 m	Nej

*) Skovbyggelinje omfatter ikke bygninger, der er erhvervsmæssige nødvendige for landbrugsdrift, hvorfor denne beskyttelinje ikke er relevant for projektet på Glasergård.

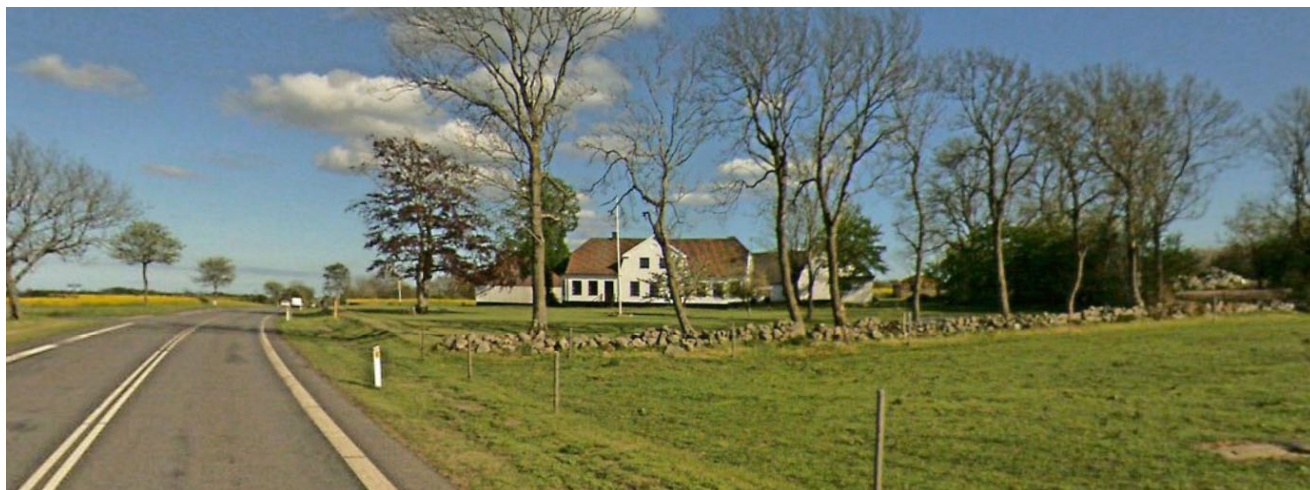
Bygningernes udtryk i landskabet

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer af de eksisterende bygninger i forbindelse med det ansøgte projekt

Glasergård ligger lige udenfor Østerlars ud til den offentlige vej mellem Østerlars og Østermarie.

Glasergård er en ældre firlænget gård, hvor stuehus og de to staldbygninger er ældre fuldmurede bygninger, og bygningen ud mod Nybrovej er en nyere maskinlænge. Bygningsstøttemet fremstår harmonisk og velholdt. Stuehus, maskinlænge og staldbygninger er hvide.

Figur 3 Glasergård set fra Nybrovej mod øst. Cowi vejfoto 19. maj 2020.

Figur 4 Glasergård set fra Nybrovej mod vest. Cowi vejfoto 19. maj 2020.

Figur 5 Glasergård set fra Kelsebyvej. Cowi vejfoto 19. maj 2020.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt i forhold til det eksisterende staldanlæg mv på Glasergård.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke er i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. placering i landskabet.

4 HUSDYRPRODUKTION OG RESTSTOFFER

I dette afsnit beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning inkl. ventilation og rengøring, samt produktion og håndtering af husdyrgødning, spildevand og affald.

4.1 Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Produktionen af kødkvæg og heste på Glaseregård ønskes godkendt efter husdyrreguleringen fra 2017. Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer.

Staldene har tidligere været svinestalde. Der har ikke været dyrehold på ejendommen de seneste år.

Det samlede produktionsareal udgør i ansøgt drift i alt 708 m². Der foretages ingen ændringer af gødningsopbevaringsanlæg.

Figur 6 Anlægget på Glasergård

Produktionsarealet er beregnet som det totale areal fratrukket arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte gødning, som gange, inventar og foderautomater. Drivgange og udleveringsramper, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt, indgår heller ikke i produktionsarealet.

Beregningen af produktionsarealerne fremgår af bilag 1.

Tabel 4 Staldtyper, dyrehold og produktionsareal i nudrift, 8-års drift og ansøgt drift

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
			8-årsdrift	Nudrift	Ansøgt
Stald I	Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse	0	0	557
Stald II	Alle kvæg, heste, får og geder	Dybstrøelse	0	0	151
I alt					

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsarealet, og at produktionsareal samt dyretype angivet for eksisterende stalde er i overensstemmelse med lovlig nudrift.

Der gøres opmærksom på, at på arealer, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretages effektiv rengøring efter endt ophold. Dette gælder på Glasergård eventuelle udleveringsområde og drivgange. Rengøring skal foretages senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet (hvis dyrene dagligt har adgang på arealet, skal rengøring dog ske senest efter 4 timer).

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsareal, stalddtype og dyretype.

4.2 Produktion, opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

Husdyrgødning på Glasergård omfatter alene dybstrøelse. Der produceres en mindre mængde dybstrøelse i de måneder, hvor kvæg og heste har adgang til staldene. Dybstrøelses muges ud og lagres på møddingsplads eller i markstak. Dybstrøelse køres ud direkte fra stalde, og fra mødding/markstak. Dybstrøelsen spredes ud på egne græsmarker, og afsættes til anden side, hvis gødningsplanen viser behov for det. Der laves hvert år gødningsplan for bedriften, hvor det sikres at lovmæssige krav til gødningshåndtering og –spredning overholdes.

I alt årsproduktion af dybstrøelse = 478 tons.

Det forventes, at dyrene er på stald fra 1. november til 1. april, hvilket vil sige 5/12, svarende til 199 tons dybstrøelse skal opbevares på møddingspladsen.

Møddingspladsen er 175 m². Der skal opbevares ca. 199 tons x 1,7 m³ = 338 m³.

338 m³: 175 m² = 1,9 m. Dvs at dybstrøelsen skal stables i knap 2 m højde, hvis alt skal opbevares indtil 1. april.

I praksis kan dybstrøelsen blive udbragt i markstak fra februar-marts – både fra møddingsplads og direkte fra dybstrøelsesmåtten i stalden. Det vurderes derfor, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet – også de år, hvor møddingen pga. vejrliget først kan tømmes omkring 1. april.

Møddingssaften ledes til opsamlingsbeholder.

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødnings typer, kapacitet og m² overfladeareal)

Beholder	Gødnings type	Miljøteknologi	Kapacitet, m ³	Overfladeareal (m ²)		
				8-årsdrift	Nudrift	Ansøgt
Møddingsplads	Dybstrøelse	Ingen	338	175	0	0
Opsamlingsbeholder	Møddingssaft	Ingen	50	50	0	0

Gødningsproduktionen opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet.

Kommunens vurdering

Det er regionskommunens vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for opbevaringskapaciteten på Glasergård og sikret, at der kan sikres opbevares op til 9 måneders gødningsproduktion på bedriften.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. opbevaring af husdyrgødning.

5 RESSOURCEFORBRUG

I dette afsnit beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand og energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

5.1 Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Big backs med mineraler og foder, og halm opbevares i maskinlængen, som ligger ud mod Nybrovej.

Wrapballe opbevares udenfor – og øst for – maskinlænge og staldbygninger.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at foderhåndtering som beskrevet ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

5.2 Vand

Beskrivelse

Glasergård forsynes med vand fra offentligt vandværk.

Vandforbruget på Glasergård vil primært bestå af drikkevand til dyrene. Der vil kun ekstraordinært blive vasket i staldene.

Der er ikke vaskeplads på Glasergård, da maskinholdet alene består af traktor og vogn til dyretransport.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

5.3 Energi

Beskrivelse

Der fyres med træpiller, og træpillefyret er i en lille separat bygning.

Dielseolie fylder på traktor, og hjemtages evt. i 20 liter dunk. Der er ikke olietank til fyringsolie eller dieselolie på Glasergård.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

5.4 Diverse hjælpestoffer

Beskrivelse

Handelsgødning spredes af maskinstation, og oplagret ikke på Glasergård.

Der bruges ikke pesticider, og der opbevares derfor heller ikke pesticider på Glasergård.

Hvis dyrlægen udleverer medicin til efterbehandling, opbevares det i stuehuset.

Der bruges ikke stærke desinfektions- og rengøringsmidler i landbrugsdriften på Glasergård. Skulle der være behov for rengøring, bruges opvaskemiddel.

Kommunens vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskudne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

6 RESTSTOFFER

I dette kapitel beskrives og vurderes de forventede reststoffer fra produktionen i form af spildevand og affald.

6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand

Beskrivelse

Der er ikke spildevand fra husdyrproduktionen. Der er ikke tagrender på staldbygningerne, så tagvandet går i omfangsdræn.

Kommunens vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til opsamlingskølle, og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne spildevandshåndtering ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning.

Bornholms Regionskommune bemærker, at hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand.

6.2 Affald

Beskrivelse

Alt affald bortskaffes efter BOFA's affaldsregulativ. Plast fra wrapballer, tomme big bacs, fodersækkes og andet brandbart affald samles i maskinlængen og afleveres hos BOFA.

Øvrigt affald forekommer kun i små mængder, som sorteres og håndteres efter gældende affaldsregulativ.

Evt. overskydende medicin, og kanyler afleveres til dyrlæge. Tom og rengjort medicinemballage afleveres som brandbart affald på BOFA.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne. Dødeligheden forventes at ligge på ca. 0-5%. Worst case scenarie er 3-4 døde dyr pr. år

Afhentningspladsen er placeret øst for staldanlægget i forbindelse med indkørsel til foderladen. Der anvendes en kadaverkappe, der sikrer, at kadaverne ikke er synlige for forbipasserende.

Kommunens vurdering

Det forudsættes, at alle typer affald på ejendommen håndteres efter de til enhver tid gældende regler samt, at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ for erhvervsaffald. I regulativet står bestemmelser om opbevaring og bortskaffelse af diverse typer af affald, herunder olieaffald, medicinrester og kanyler.

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr skal følge reglerne i bekendtgørelsen om opbevaring af døde produktionsdyr.

Dokumentation for bortskaffelse af affald kan foreligge i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand.

Bornholms Regionskommune vurderer, at overholdes vilkårene vedr. affald, vil affaldshåndteringen på Glasergård ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald og om bortskaffelse og dokumentation for aflevering.

7 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette afsnit beskrives og vurderes de mulige gener for husdyrbrugets omgivelser ved forekomst af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 Lugt

Beskrivelse

Lugt fra staldanlægget øges i ansøgt drift ved en udvidelse af produktionsarealet.

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger, der viser, at de krævede lugtgenæafstande mellem staldene og til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste enkelt boliger overholdes.

Beregninger foretaget i ansøgningskemaet ses i nedenstående

Tabel 5. Resultat af lugtberegning ved udvidelse af produktion fra ansøgningskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Nybrovej 52	0	FMK	46,8*	46,8*	137,4	Ja
 Nybrovej 40	0	FMK	83,3	83,3	825,9	Ja
 Østermarie	0	FMK	148,1	148,1	2629,3	Ja

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Nybrovej 52, som ligger i en korrigeret geneafstand på ca. 46,8 m. Den vægtede gennemsnitsafstand fra staldanlægget er på ca. 137,4 m og dermed er kravet overholdt.

Lugtgenstanden til nærmeste samlet bebyggelse og byzone er henholdsvis beregnet til 83,3 m og 148,1 m. Nærmeste samlet bebyggelse er Østerlars, som er lokaliseret ca. 826 fra Glasseregård, og i forhold til byzone er der mere end 2 km til nærmeste byzone, som er Østermarie.

Der er ikke andre husdyrbrug indenfor 100 m af nærmeste enkelt beboelse eller 300 m indenfor nærmeste byzone og samlet bebyggelse og der skal derfor ikke indregnes kumulation.

I alle tre tilfælde er genekriteriet overholdt, og den reelle afstand er meget større end den afstand, i hvilken der kan forventes lugtgener. Pga den store afstand, og fordi dyrene opholder sig udendørs en stor del af året, forventes der ikke lugtgener fra Glasergårds anlæg.

Kommunens vurderinger

Geneafstanden måles fra et vægtet lugtcentrum på husdyrbruget (typisk centrum af staldanlægget) og til nærmeste punkt hos naboen eller på zonegrænsen.

Som det fremgår af tabel 5 overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgenæafstande i forhold til de angivne områdetyper. Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Kommunen vurderer dog, at hvis der skulle opstå væsentlige lugtgener hos naboer, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtgenekriterierne, skal der være mulighed for at løse problemet, og der er stillet vilkår herom.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om at holde god staldhygiejne i tilfælde af væsentlige lugtgener.

7.2 Støj og rystelser

Beskrivelse

Der vil kun i begrænset omfang være støj fra fodring, udmugning, hjemkørsel og tilkørsel af halm og wrapballer, levering af foder, og afhentning af slagtedy.

Periodisk støj kan forekomme ved transport til og fra ejendommen. Transporter til og fra ejendommen vil kunne give anledning til kortvarige støjgener. Dette vil være den primære støjkilde for naboer. Støj fra transport forekommer kun få gange dagligt og i korte perioder hovedsageligt inden for normal arbejdstid.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Glasergård overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjkilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende og forbi-passerende. Der vil dog kunne forekomme støj fra transport. Trafikken til og fra Glasergård går ad Nybrovej, og forekommer primært inden for normal arbejdstid.

Produktionen forventes ikke at give anledning til rystelser, som kan være til gene for omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet. Der er ikke stillet vilkår vedr. rystelser.

7.3 Støv

Beskrivelse

Der vil kun være begrænsede støvgener fra håndtering af halm ved strøning. Det vil ikke berøre omkringboende eller forbi-passerende.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlig støvudvikling i forbindelse med produktionen. Egentlig risiko for støvgener i forbindelse med produktionen vurderes kun at forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt, at støv kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling.

Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen herunder transport kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

7.4 Lys

Beskrivelse

Der er begrænsede lyskilder på ejendommen. Der er udendørsbelysning i forbindelse med indgang til staldene for at sikre ordentlige arbejdsforhold for dem, der skal passe dyrene.

Der vil som udgangspunkt kun være lys fra staldene ifm opsyn i vinterhalvåret.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden. For at sikre, at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende lysgener.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lys.

7.5 Fluer og skadedyr

Beskrivelse

Der tilstræbes på ejendommen en god orden, staldhygiejne og gødningshåndtering, så risikoen for gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses.

Generelt vil ejendommen blive renholdt, herunder vil foderspild, gammelt foder og frasorteret foder blive fjernet fra foderkrybber, fodergange, lagre osv.

Vegetation langs fodmurene på driftsbygningerne fjernes. Huller og rørgennemføringer repareres med net og beton. Døre og porte holdes lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter behov. Retningslinjerne fra Aarhus Universitet følges i forhold til bekæmpelse.

Rottebekæmpelse på ejendommen forestås af regionskommunens rottefængere.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og eventuelt bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå væsentlige fluegener eller problemer med rotter. For at sikre at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

7.6 Transport

Beskrivelse

Transport til og fra Glasergård foregår via Nybrovej, og antallet af forventede transporter ved ansøgt drift er angivet i tabellen herunder.

Tabel 5 Opgørelse af forventede antal årlige transporter til og fra Glasergård.

Type transport	Transport ansøgt drift antal læs/år
Indkøbt foder og mineraler	12
Udbringning af dybstrøelse	20
Hjemkørsel af wrapballe	20
Hjemkørsel af halm	20
Dyr til slagt	20
Dyr til DAKA	3-4
Total	95-96

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget til og fra Glasergård, som sker ad egen privatvej og primært inden for normal arbejdstid, kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

8 AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette afsnit beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

8.1 Ammoniakemission

Beskrivelse

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre i nudrift/8-årsdrift og ansøgt drift. For hvert staldafsnit er ammoniakemissionen beregnet ved at gange størrelsen af produktionsarealet med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes emissionen fra gylleopbevaring ved at gange det ansøgte overfladeareal for gyllebeholdere med en emissionsfaktor for typen af gødning.

Tabel 6. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Glasergård før og efter ændringerne

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	396,5	68,7	465,1	+465,1
Nudrift	0	0	0	-
8-års drift	0	0	0	-

Der er i beregningen antaget, at dyrene afgræsser 4 måneder pr år. Reelt vil dyrene være på græs i længere tid hvert år.

Den samlede emission fra anlægget overskrider ikke 750 kg N/ha/år og der skal således ikke tages stilling til BAT, jf. Husdyrbruglovens § 27, stk. 2.

Kommunens vurdering

Når et husdyrbrug har en ammoniakemission på mindre end 750 kg NH₃-N/år, er der i henhold til §25 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ingen krav anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). I Husdyrgodkendelse.dk er totalemissionen af ammoniak fra Glasergård beregnet til 465,1 kg NH₃-N/år, hvorfor der ikke er krav om BAT.

Vilkår

Forudsætningerne for de udførte emissionsberegninger er, at dyrene skal være udegående minimum 4 måneder årligt. På baggrund af de nævnte faktorer, er der stillet vilkår vedr. ammoniak omkring, at dyrene skal være delvis udegående.

8.1 Ammoniakemission

Beskrivelse

Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion på Glasergård bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket med nedfald af ammoniak. I ansøgningssystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningsspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet figur 8.

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i tabel 6.

Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre, og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager i forhold til henholdsvis nudrift og driften 8 år før ansøgningstidspunktet (8-års-driften).

Figur 8. Beregningsspunkter for ammoniak i området omkring Glasergård

Figur 8. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Glasergård.

Tabel 6. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Glasergård.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	Almindingen Overdrev I	0,0	0,0	0,0
	Almindingen Overdrev II	0,0	0,0	0,0
	Almindingen Overdrev III	0,0	0,0	0,0
	Randkløve Skår	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	Risen Overdrev I	0,0	0,0	0,0
	Stangevej Overdrev II	0,0	0,0	0,0
Kategori 3-natur	Risenholmvej Overdrev	0,0	0,0	0,0
	Hjortegård Overdrev	0,0	0,0	0,0
	Krækketsvej Overdrev	0,0	0,0	0,0
	Munkegård Overdrev	0,0	0,0	0,0
	Kelseå Skov	0,0	0,0	0,0
	Jeftehjem Skov	0,0	0,0	0,0
	Stangehøj Skov	0,1	0,1	0,1
	Bækkegård Skov	0,1	0,1	0,1
Anden natur	Jeftehjem Eng	0,0	0,0	0,0
	Bækkegård N Eng	0,1	0,1	0,1
	Bækkegård Ø Eng	0,6	0,6	0,6
	Sø øst	0,5	0,5	0,5
	Sø nord I	0,2	0,2	0,2
	Sø nord II	0,3	0,3	0,3
	Sø nord III	0,1	0,1	0,1

	Sø sydvest	0,4	0,4	0,4
	Sø sydvest II	0,1	0,1	0,1
	Sø sydøst I	0,1	0,1	0,1
	Sø sydøst II	0,1	0,1	0,1

Kommunens vurdering

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2007 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

*0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.

Kategori 1-natur

Der er ca. 2,43 m fra Glasergård til nærmeste Natura 2000-område "Randkløve Skår" og ca. 3,8 m til nærmeste kategori 1-natur er beliggende i Natur 2000-området Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne.

Depositionen til nærmeste kategori 1-naturområdet fra Glasergård beregnes til 0,0 kg N/ha/år i totaldeposition ved den ansøgte produktion. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak er 0,2-0,7 N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 1-natur overholdt.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 2-naturareal er et overdrev beliggende ca. 1.800 m fra Glasergård, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Glasergård på 0,0 kg N/ha/år med en udvidelse af produktionen. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3 overdrev, -hede eller –mose, som ikke er kategori 2-natur, er et overdrev beliggende ca. 1900 m fra Glasergård. Overdrevet påvirkes med en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år ved en udvidelse. Det fastsatte krav til områderne er dermed overholdt.

Omkring Glasergård er der placeret 4 skovområder udpeget som kategori 3 skove (potentielt ammoniak følsomme). Merdepositionen er op til 0,1 kg N/ha/år, og dermed er det fastsatte krav overholdt.

Anden natur

Der er beregnet ammoniakdeposition til 8 beskyttet søer placeret inden for 500 m af staldanlægget samt 3 enge placeret, hvor af den nærmeste er beliggende ca 100 m nord for staldanlægget. Engen påvirkes med en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år. Der er beregnet merdeposition til søerne i intervallet 0,1 kg N/ha/år til 0,5 kg N/ha/år ved såvel nudrift som 8-års drift. Det fastsatte krav til områderne er dermed overholdt.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Glasergård er beliggende ca. 2,47 km fra nærmeste Natura 2000-område N243 Randkløve Skår. Som det ses af tabellen er ammoniakpåvirkningen til natur i placeret i Natura 2000-området beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, bl.a. gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NOVANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold, at *"Kommunen skal derfor altid foretage en vurdering af, om der inden for 300 m fra punktkilden (inden for denne afstand kan en påvirkning henføres til punktkilden) ligger områder, som kan rumme bilag IV-arter (typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer), og om der er registreret en forekomst af arten."*

Bornholms Regionskommune har fra egne data samt fra naturdata på Danmarks Miljøportal ikke kendskab til, at der er registreret bilag IV-arter nærmere end ca. 370 m fra bygningerne på Glasergård.

Inden for 300 m fra produktionsanlægget på Glasergård ligger 4 søer. Kommunen har ikke kendskab til, at der er registreret bilag IV-arter i disse søer, men de kan potentielt udgøre levesteder for bilag IV-arter som padder.

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af andre bilag IV-arter eller andre særligt beskyttede arter i området omkring Glasergård. Andre arter omfattet af bilag IV såsom padder, markfirben og flagermus kan dog have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og udbringingsarealer, herunder søer og skove i området.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniakdeposition til de potentielle levesteder for bilag IV-arter, dvs. søer beliggende nærmere end 300 m fra Glasergård. Til søen ca. 160 m sydvest for anlægget er der beregnet en merdeposition på 0,4 kg N/ha/år. Til søen ca. 165m nord for anlægget er der beregnet merdeposition på 0,3 kg N/ha/år, samt til søen 170 m nordøst for ejendommen er der beregnet en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år (se tabel 10 i begyndelsen af afsnittet og bilag 3).

Der er ikke fastsat generelle tålegrænser for søer. I habitatdirektivet er søer inddelt i fem typer. Af disse er de fire næringsfattige søtyper med fastsatte tålegrænser på 5-10 kg N/ha/år, og den femte er næringsrige søer og vandhuller, som der ikke er fastsat tålegrænser for (naturtype 3150). Mange søer og vandhuller er eutrofierede som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, og naturtypen næringsrige søer og vandhuller omfatter de fleste danske småsøer og vandhuller.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at søerne ved Glasergård i forvejen er næringsrige, og at det atmosfæriske kvælstofbidrag fra produktionen på Glasergård ikke vil medføre en væsentlig ændring i lokaliteternes tilstand, og at der på den baggrund ikke er behov for at stille skærpede vilkår.

På ovenstående baggrund vurderer Bornholms Regionskommune samlet set, at bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder ikke trues af den ansøgte udvidelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

---

9 MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

I dette afsnit beskrives mulige uheld, der kan føre til væsentlig forøget forurening af luft, jord, overflade- og grundvand samt skade på mennesker, dyr og planter i forhold til normal drift. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

Beskrivelse

Glasergård drives med kødkvæg, og driften er, sammenlignet med en højteknologisk mælkeproduktion, ekstensiv og robust ift. mulige driftforstyrrelser og uheld. Der er ikke gyllesystem og gylleopbevaring på ejendommen, og der er ikke spildevand fra malkning og rengøring. Der opbevares ikke pesticider eller handelsgødning på ejendommen, og veterinærmedicin kun i meget begrænsede mængder.

Mulige uheld koncentrerer sig derfor omkring korrekt håndtering og udbringning af dybstrøelse.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktforurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med veterinær medicin: Der er risiko for punktforurening, hvis veterinærmedicin håndteres lemlfældigt. Forebyggelse sker ved at opbevarer medicinen forsvarligt, og leverer evt. medicinrester retur til dyrlæge eller apotek.

Minimering af risiko for uheld

Dieselolie: Opbevares i dunke i laden.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Olie: Ved oliespild fra dieseltank eller maskiner opsuges spild med f.eks. savsmuld eller kattegrus. Oletankene er underlagt lovgivning. Tankene står på fast bund, hvor evt. olielækage er synlig. Ved spild fra oletank spredes ligeledes sugende materiale, som opsamles og afleveres på modtagestation.

Medicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved altid at opbevare veterinærmedicin på korrekt; også medicin, som er i brug. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen.

Generelt gælder, at ved akut forurening af olie, spildevand eller lign, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid.

I stalden og på marken medbringes en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse.

Alarmanlæg og nødopluk er lovpligtig i stalde med mekanisk ventilation. Det er desuden vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand.

Strømafbrydelse, Glasergård

For Glasergård gælder:

Vand: Der vil være vand også ved strømsvigt (vandværksvand)

Foder: Der fodres med minilæsser, som ikke er afhængig af strøm.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for mulige driftsforstyrrelser og uheld og foranstaltninger til begrænsning af risici.

Det vurderes i henhold til klagenævnspraksis, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder
- Handlingsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Oplysninger om hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

Der er stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres. Beredskabsplanen ses i bilag 2.

---

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Beskrivelse

Management og egenkontrol

- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan
- Dyr, foderlagre, stalde og oplagring af dybstrøelse efterses i det daglige arbejde
- Der strøs i dybstrøelsen, så gødningsmåttens er tør i overfladen
- Dybstrøelsen oplagres, så der ikke sker afløb af gødningsaft ifm nedbør

Dokumentation på ejendommen:

- Gødningsplan
- Evt. dokumentation for skadedyrsbekæmpelse

I løbet af få dage kan skaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder
- Sundhedsbemærkninger fra slagteri

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

11 SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

12 BILAG

Bilagsoversigt:

---

1. Produktionsarealer ansøgt, nudrift og 8-årsdrift
2. Beredskabsplan

Bilag 1. Produktionsareal ansøgt

I nudrift og 8-års drift udgør produktionsarealet 0 m²

Bilag 2. Beredskabsplan for Glasergård

Beredskabsplan

Glasergård v/ Lene Andersen, Nybrovej 54, 3760 Gudhjem

Version 1, 13.1.2022

Udarbejdet: december 2021

Telefonliste	Brand - instruks	Overløb af gylle - instruks	Kemikalie, oliespild - instruks	Stophaner og hovedafbrydere	Strømsvigt - instruks	Personskade - instruks
Brandvæsen 112	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Vand Hovedhane for vand er placeret uendørs ved fyrrum (ved vestlig sidebygning) - se kort	Kontakt Keld 29650471	RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og personens tilstand • Adgangsveje
Ambulance 112	• Hvad er der sket og at det er en gårbrand	• Er der tilskadekomne - hvor mange?	• Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud	Elektricitet Hovedafbryder for el er placeret indendørs i stuehuset ved vestlig gavl – se kort	Vand: Der er vand uendørs i lille sø, som dyrene kan drikke af i tilfælde af strømsvigt. Desuden vil der som regel stå vand i drikkekar.	Yd almindelig førstehjælp.
Lægevagt 1813	• Er der tilskadekomne - art og antal der evt. er fanget	• Er dyrerne kommet ud – art og antal der evt. er fanget	• Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand	Nye sikringer er ved el-tavler	Foder: Der fodres med minilæsser og wrapbù, og derudover manuelt. Fodringen er ikke afhængig af strøm.	Udstyr til Førstehjælp og øjenskyt er placeret i personalerum i kostald.
Miljømyndighed 112	Kontakt Keld 29650471	Kontakt Keld 29650471	Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Kontakt Keld 29650471	Ved strømsvigt på over ca. 1 time, ring til Bornholms Energi og Forsyning ("Østkraft") og forhør om varigheden af udfaldet. Tlf nr. 5693 0930.	Kontakt lægevagten ved personskade.
Miljø, BRK Helle Thers 5692, 2074/30181367	Start rednings- og slukningsarbejde, hvis forsvarligt: • Evakuer dyr	Der er en gasflaske i køkkenet i stuehuset.	Der opbevares ikke landbrugskemikalier på Glasergård.			
Bornholms Landbrug & Fødevarer 5690 7800	Der er ikke gasflasker, kunstgødning eller pesticider i driftsbygningerne på Glasergård.	Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.	Der opbevares en mindre mængde diesel i 20 liters dunke til minilæsser mv.			
DLG 33686000	Modtag brandvæsenet og udlever kortmaterialet.		Dunke med diesel står i laden, hvor olie og spildolie også opbevares indtil spildolien afleveres til BOFA.			
Åkirkeby Dyrlæger 56974962	Oplys om: • Tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed • Hvor det brænder og omfang • Hvor der er adgangsveje					
El, VVS:						
Kloak, mm: Lemart Ipsen 56498101						
Maskinstation: Engesgård Maskinstation 56972027/21688843						
Keld 29650471 Lene 24618397						

<p>Danmarks Miljøportal Data om miljøet i Danmark</p>	<p>Nyropsgade 30 • 1780 København V Support: support@miljoportal.dk</p>	<p>Målforhold: 1:756 Dato: 13-01-2022</p>
<p><small>Ortofoto (DPO@land): COVI har den fulde oplysret til de ortofotos (DPO@land), der vises som baggrundskort. Denne funktion, med ortofoto som baggrundskort, må derfor kun anvendes af Miljøministeriet, regioner og kommuner med tilhørende institutioner, der er part i Danmarks Miljøportal. I forbindelse med de pågældende institutioners myndighedsbehandling indenfor miljøområdet, samt af privatpersoner til eget personligt brug. Linket må ikke indgå i andre hjemmesider. Øvrig kommerciel anvendelse er ikke tilladt og vil kunne retsforfølges.</small></p>		

Danmarks Miljøportal
Data om miljøet i Danmark

Nyropsgade 30 • 1780 København V
Support: support@miljoportal.dk

Afløb fra møddingsplads

Målforskel: 1:756

Dato: 20-01-2022

Ortofotos (DOKOland): COVI har den fulde oplysning til de ortofotos (DOKOland), der vises som baggrundskort. Denne funktion, med ortofoto som baggrundskort, må derfor kun anvendes af Miljøministeriet, regioner og kommuner, med tilhørende institutioner, der er part i Danmarks Miljøportal, i forbindelse med de pågældende institutioners myndighedsbehandling indenfor miljøområdet, samt af privatpersoner til eget personligt brug. Linket må ikke indgå i andre hjemmesider. Øvrig kommerciel anvendelse er ikke tilladt og vil kunne retsaffølges.

